

# Protocol Pesten

**Thorbecke Scholengemeenschap VMBO/PrO  
Zwolle**

2015-2016

## Inhoudsopgave

<b>Inhoudsopgave</b>	<b>2</b>
<b>Inleiding</b>	<b>3</b>
<i>Wat is pesten</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.,4,5</i>
<b>Uitgangspunten</b>	<b>5</b>
<b>De gedragscode</b>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Voor de leerlingen</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
<i>Voor de medewerkers</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
<i>Voor de ouders/verzorgers</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
<b>Gevolgen en sancties voor medewerkers en leerlingen</b>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

## Inleiding

In dit document is beschreven hoe er binnen de Thorbecke SG vmbo-pro wordt omgegaan met pesten. Het is bedoeld voor alle betrokkenen die deel uitmaken van de school. Dat zijn natuurlijk de leerlingen, maar ook het personeel en de ouders/verzorgers van onze leerlingen. Het protocol gaat over pesten. Het protocol is opgesteld om een ieder handreikingen te geven

### Wat is pesten

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

### Hoe wordt er gepest

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen met bijnamen aanspreken gemene briefjes, mailtjes, sms-jes schrijven
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achternvolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiten van feestjes bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

## Cyberpesten

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Dit is tegenwoordig een veel voorkomend probleem. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

## De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken

## De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden. Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren.

## **Uitgangspunten**

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
- De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol). Deze aanpak zal vooral gericht zijn op het herstellen van de relaties.
- Dit proces zal opgestart en begeleid worden door de pestcoördinatoren van de onder- en bovenbouw. Dit zijn Mevrouw G. Westerink (OB) en Mevrouw I. Dedden (BB)

## De gedragscode

### Voor de leerlingen en medewerkers

- Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet
- Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen
- Ik blijf van de spullen van een ander af
- Als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter
- Ik bedreig niemand, ook niet met woorden
- Ik neem geen wapens of drugs mee naar school
- Ik gebruik geen geweld
- Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen
- Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp

### Voor de medewerkers

- Alle medewerkers hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de pestcoördinatoren om hulp en overleg in gang te zetten.

### Aanpak

Voorop staat dat elk pestgeval uniek is en vraagt om een eigen unieke aanpak.

Het aanpakken van pesten kan op de volgende manier:

- Als een personeelslid, ouder of leerlingen signalen van pesten krijgt, informeert hij of zij de mentor. De mentor kan naast de pestcoördinator, teamleider, ouders (van gepeste en pesters), lesgevende docenten en medeleerlingen informeren. Wie allemaal geïnformeerd worden zal per pestgeval zorgvuldig bepaald worden.
- Er wordt een plan van aanpak gemaakt door de mentor en pestcoördinator. Dit plan kan heel simpel of heel uitgebreid zijn. Ook de betrokkenheid van de verschillende partijen kan zeer divers zijn.  
In het plan zal heel concreet komen te staan wie, wanneer en hoe, welke maatregelen neemt, en wanneer en hoe dit geëvalueerd wordt.

Bij het plan van aanpak zou van “De No Blame-Aanpak” gebruik gemaakt kunnen worden. (zie bijlage blz. 203 t/m 207 Handboek Alles over Pesten van Jan Ruigrok)

- Herstellen van de relaties.

*Citaat: “Kern van Herstelrecht is het feit dat pesten iets beschadigt, relationeel en/of materieel. De pester plaatst zich daarmee min of meer buiten de gemeenschap zoals de school die wil zijn. Die biedt hem wel de kans de schade die hij heeft aangedaan, te herstellen. Sterker nog: zij kent de pester het recht toe om tot herstel over te gaan. Wanneer er daarna sluitende afspraken voor de toekomst worden gemaakt, is de zaak afgerond. Niemand kijkt hem meer lelijk aan of hoeft aan het werk om zijn schade op te ruimen. Een excuus alleen na wangedrag kan nooit voldoende zijn: excuus moet af te lezen zijn aan het gedrag en worden omgezet in daden”.*

(zie bijlage blz. 162 t/m 176 Handboek Alles over Pesten van Jan Ruigrok)

Bij het herstellen van de relaties kan gebruik gemaakt worden van een herstelgesprek of herstelconferentie zoals beschreven is in het boek van Jan Ruigrok (zie bijlagen).

- Evalueren met alle betrokkenen.
- De mentor of pestcoördinator zal bij de leerling blijven informeren hoe het met hem of haar gaat.
- Het verslag van dit hele proces komt bij de betrokken leerlingen(en) in het dossier en Magister.

## **Gevolgen en sancties voor medewerkers en leerlingen**

Medewerkers die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie rond dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier.

Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar de medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing, berisping en verwijdering van school.

Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en/of ouders/verzorgers toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school.